

Parc Ela – da muntada naziunala

La confederaziun ha distinguì il Parc Ela sco parc natiral regional da muntada naziunala

■ (mc) L'onn passà han 19 vischnancas ditg gea al Parc Ela. Uss ha era la confederaziun decidì. Il Parc Ela survegna il label da «Parc natiral regional da muntada naziunala». Questa distincziun renconuscha la gronda lavur da basa prestada ils ultims 10 onns en il Grischun central. L'Uniun Parc Ela ha tutta raschun da sa legrar. Ella ha finalmain survegnì da la confederaziun il label tant desiderà da parc natiral. Uss dastga il parc sa numnar uffizialmain «Parc natiral regional da muntada naziunala». Dentant betg mo quai: Il Parc Ela è cun ses 548 kilometers quadrat il pli grond parc natiral da la Svizra. «Oz è in di istoric per il Grischun central pertge nus avain cuntanschì in'impurtanta finamira», è il parsura da l'Uniun Parc Ela *Luzius Wasescha* satisfatg. «Nus avain dentant avant nus differentas autras finamiras che nus vulain cuntanscher ensemen cun la populaziun pertutgada». Per il mainagestiun *Dieter Müller* munta quest label cunzunt – suenter onns da malsegirezza – che l'avegnir dal Parc Ela è garantì per minimum 10 onns fin 2021. Alur sto il label dal parc vegnir instanzà da nov. Fatg festa per propi vegni ils 23 da zercladur 2012 cun ina

Il Parc Ela è vegnì renconuschì da la confederaziun sco Parc natiral regional da muntada naziunala.

MAD

gronda festa che stat sut il motto: «Nus essan Parc».

Contribuziun annuala da mez milliun
En la valitaziun da l'Uffizi federal da

l'ambient ha l'istanza dal Parc Ela persvadi fitg en cumparegliaziun cun auters parcs. Per quest motiv ha la confederaziun era correspundi cumplainmain a la dumonda da sustegn finanziel inoltrada

dal Parc Ela. La confedeaziun sustegn il parc da 2012 fin 2015 cun ina contribuziun d'in mez milliun francs. En ils discurs preparatorics avevan ins mess en vista ina contribuziun annuala da mo 300 000 francs. Il chantun Grischun ha da bella entschatta ennà garantì ina contribuziun da 220 000 francs. En il decurs da las proximas emnas ston confederaziun e chantuns anc sclerir per tge projects che questa summa duai vegnir applitgada.

Suenter la concessiun dal label èn era las lungas dispittas pervi dal perimeter giud maisa. Da las 19 vischnancas cumpigliadas appartegnan 17 entirain al Parc Ela. Da nov tutga era Lantsch cun ses entir territori communal a l'intschess dal parc. Per la cuntrada da Tavau èsi sullet la fracziun da Wiesen che tutga tar il perimeter. Era l'integraziun da la Val Veltscha ad Alvagni e da la cuntrada natirala d'Arosa èn ussa conform a la lescha dals parcs. Encuntercomi na tutgan la vischnanca da Riom/Parsonz ed il territori da skis da Savognin e la vischnanca da Tinizong-Rona suenter la votaziun communal betg pli tar il perimeter dal Parc. Era sch'i dat tras la renunzia da Riom/Parsonz ina pitschna enclava en il conturn da Crap Ses sper la via dal Gü-

glia, ha la confederaziun acceptà quest nov perimeter. Il nov perimeter saja plausibel e sa distingua tras autas valitas da qualitat da la natira e da la cuntrada e las intervenziuns umanas èn acceptablas, constatescha l'uffizi federal respunsabel.

Lavur endinada è sa pajada

La lavur preparatorica per la creaziun d'in Parc Ela ha cumenzà avant 10 onns cur che la Corporaziun regionala dal Grischun central ha lantschà l'idea d'in parc natiral en Alvra e Surses. Las finamiras francadas lezza giada en ina charta han anc oz vigur e valur: rinforzar il turissem da stad, segirar ils plazs da lavur, vender ils products locals, promover la collavuraziun intercomunala e regionala sco era mantegnair e tgirar natira, cuntrada e cultura. Dapi alur han exponents da la politica, da l'economia, dal turissem, da l'agricultura, dal forestalesser, dals masterants discutà intensivamain davart questa dumonda e la finala approvà cun gronda maioritad la realizaziun d'in parc. Tant il parsura *Luzius Wasescha* sco il gestiunari *Dieter Müller* guardan enavant. «Impurtant per il success dal parc n'è betg mo il label, mabain tge che nus faschain ord quest label.»